

{ asteari zeharka begira } **Mikel Zubimendi**

Ez da ezer gertatzen; bihar garai oso bat gertatuko da

Lankideari joan natzaio larri antzean asteko gertakari baten eske, letrok juntatu behar nituela eta puntua behar nuela azterketa osatzen has-teko. «Hemen ez duk ezer gertatzen, motel!» erantzun dit, desesperazio kutsu batekin, dena dagoela geld, urak bere bidean joateari uko izan balio bezala. Pentsakor utzi nau, neure buruari ezer ez bada gertatzen zeozter gertatzen ari ote den galdetuz.

Euskal Herriko politikan ez omen da nabarmentzekoa den deus berririk gertatzen. Omen, dena datza zegoen to-kian, Evaristo handiak kantatuko lukeen bezala, dena doa joan behar den bezala. Dena? Ezer ez denean gerta-tzen, zer gertatzen da? Politikaren aurrean, euskaldunek, itxuraz ezer gertatzen ez den fartsa formal bat harri eginda ikustera mugatu behar al dute?

Ez. Clint Eastwoodek jokutzen zuen *Harry Zikina* ins-pektoreak esaten zuenarekin akordatu naiz: iritzia ipur-tzuloa bezalakoa da, denek daukate bat eta berea. Igual-tsu gertatzen da estratergiare-kin. Badira bizpahiru dituz-tenak ere, hainbeste aukerekin galtzen direnak. Guztien artean estratergia ba-ti lotuko natzaio, «hemen ezer ez da gertatzen» estrate-giarekin, hain zuzen.

Estratergia hori darabilte-nek Euskal Herria oasi bat dela diote, hegoaldeko auzo-lagunekin alderatuz gero, he-men gloria betean bizi gare-la. Gero, Europatik etorritako

PISA txostenak erakutsi legez, irakaskuntzan adibidez «gutxiegi» kalifikazioa dugu. Ez gaude, ez, etxafuegoak botatzeko egoeran. Igual du, baina, zerbitzuek, ekono-miak, egonkortasun politikoak... denak duelako hemen kalitate ziurtagiria. Oasiaren ekosistema horretan, iraga-naren funtzioa orainean errepikatzea omen da: Ardanza-ren eskola, Sancristobal eta Elgorriaga gobernadore zibi-lak euskal militanteak ehizatzen GAL taldean leporaino sartuta zeudenean haien nagusi Ramon Jauregi lehenda-kariorde egin zuen eskola, doktrina politikoa da egun. Patxi Lopezen gobernuan zeuden batzuk Urkulluren go-bernuan daude orain. Espainiako medioek txalotu egiten dute «pintto, pintto, ekarzu pilota txikia» maskota otza-naren jokabidea, Kataluniako «deribaren» aurrean bide bakarra dela goraipatuz. Eta, jakina, hainbeste txalo arte-an, PPrekin harremanak desizozten dira, aurrekontuak

negoziatu eta negozioarentzat milioi batzuetako kutxa egiteko aukera dago. Inora ez doan eta inorekin lotuko ez gaituen abiadura handiko tren mamutzar horrentzat, za-borrak industrialki erretzeko edo Auzitegi Konstituzio-nalean den errekurtsoren bat edo beste erretiratzeke.

Horretan dabilta. Hori da maila. Eta lankidearen «he-men ez duk ezer gertatzen» horren harian, aberkide as-kok berea duten arrangura naturala da oso: hori bada he-mengo «oasiaren» maila politikoa, arazoa, sentzilloki, maila politikorik ez dagoela da. Eta, bitartean, nahiko lu-kete euskal gizartean honako sentipena hedatzea: deter-minismo politiko (eta teknologiko) betean bizi gara eta horren aurrean ezin da ezer egin, babestea besterik ez da gelditzen, salba dadila ahal duena.

Oasiaren teorema politiko horri aurre egin behar zaio, pertsonalki eta kolektiboki. Nola? Lehenik iritzia sortuz, aldaketak proiektatuz, aukerak landuz. Euskal politika-

«Euskal Herrian ezer ez da gertatzen».

Normaltasun hori nork erabaki du? Gauza bat da baldintzapen latz eta erresistentzia indartsuak egotea, eta, beste bat, determinismo konformista eta otzana

ren praxian ez dago, jarrera mailan eta psikologia kolek-tiboan ez luke egon beharko, teoriarik posible izan eta pra-xian ezinezko den ezer. Zergatik izango da saihestezina «Euskal Herrian ezer ez da gertatzen» dioen normalta-sun hori? Nork erabaki du? Zeinen izenean? Gauza bat baita baldintzapen latzak eta erresistentzia indartsuak egotea, eta, beste bat, determinismo konformista eta otzana. Bai, badirudi oasiaren oraingo ordena oso ongi antolaturiko desordena dela, eta, batez ere, sozialki oso barneratuta dagoela. Baina ez du zertan hala izan behar. Dialektika positibo bat behar dugu. Adierazten duen, eta ez ezkututzen duen, hizkuntza politikoa. Soluzioek Eus-kal Herrian segitzen dute, euskal herritarren esku. Baina nork esan du politika erraza dela? Eta lasai, Leninek as-paldi esan legez, badira ezer gertatzen ez den hamarka-dak eta badira hamarkadak gertatzen diren asteak. •